IJARSCT
ISSN (Online) 2581-9429
International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)
International Open-Access, Double-Blind, Peer-Reviewed, Refereed, Multidisciplinary Online Journal
Impact Factor: 7.53
Volume 4, Issue 3, March 2024

स्वातंत्र्यानंतर भारताने जमिनविषयक केलेले बदल व शासकीय योजना

प्रा. डॉ. म्हात्रे सुभाष ल.
वसंतराव नाईक कला व वाणिज्य महाविद्यालय मुरुड-जंजिरा, जि. रायगड
subhashmhatre66@gmail.com

प्रस्तावना:-

भारत हा शेती प्रधान देश असल्याने शेतीच्या प्रश्नाला भारतीय अर्थव्यवस्थेत अनन्य साधारण महत्व आहे. जमिनीची मालकी व कृषी उत्पादन हा राष्ट्रीय विकासातील एक महत्वाचा मूलभूत विषय असल्याने नियोजन मंडळाने पहिल्या पंचवार्षिक योजनेपासूनच मान्य केले आहे. कृषी समस्येच्या दोन बाजू आहेत.

1) जमिनीच्या लागवडीच्या दृष्टीने मालकी हक्काचा प्रश्न

2) जमिनीतून जास्तीत जास्त उत्पादन मिळविण्याच्या करीता उपाय योजना करणे.

नियोजनाच्या विचार सुरु होताच कृषी संबधित कशाला प्राधान्य दयावे याबाबत चर्चा सुरु झाली. डाव्या गटाचे राजकीय पक्ष जमिनीच्या मालकीच्या प्रश्नाला अगक्रम देत होते. तर उजवा गट लागवडीच्या सुधारणेवर भर देत होतो. मात्र सरकारने दोन्ही प्रश्न एकाच वेळी हाताळण्याचे धोरण नियोजनाच्या सुरुवातीपासून ठरविले. त्यामुळेच स्वातंत्र्यानंतर शेतीचे विविध प्रश्न सोडविले गेले.

संदर्भ:-

1) स्वामी व्ही.एन. - महाराष्ट्रातील समाज सुधारक, संत साहित्यिक आणि थोर भारतीय विचारवंत, विद्या भारती प्रकाशन, लातूर 2002, पान नं. 121.

2) डॉ. कोठेकर शांता - आधुनिक भारताचा इतिहास, साईनाथ प्रकाशन, नागपूर, 2010, पा नं. 513.

3) डॉ. चैधरी कि. का., रायगड जिल्हा गॅझेटिअर, 1983, पान नं. 300.